

ศึกษาผลกระทบของสถานการณ์ Covid-19 ต่อความตั้งใจในการออมเงินของประชากรใน
จังหวัดอุบลราชธานี

A Study on the Impact of Covid-19 on the Saving Intention of Residents in
UbonRatchathani Province.

อัจจิมาธร อมรสินทร์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของสถานการณ์ Covid-19 ต่อพฤติกรรมในการออมเงิน 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านระดับทักษะทางการเงินและปัจจัยส่วนบุคคล กับความตั้งใจในการออมเงิน จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 405 ตัวอย่าง โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม (Questionnaire) รวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าสถิติ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) สมการถดถอยอย่างง่าย Regression และ Chi-Square Test

จากกลุ่มตัวอย่าง 405 คน ที่ตอบแบบสอบถามการศึกษาผลกระทบของสถานการณ์ Covid-19 ต่อความตั้งใจในการออมเงินของประชากรในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ประกอบอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีรายได้ที่ระดับ 10,001 – 20,000 บาท และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีภาระหนี้

จากการศึกษาพบว่าประชากรส่วนใหญ่สถานการณ์ Covid-19 มีผลต่อการออมเงิน ซึ่งมีการจัดสรรเงินออมโดยออมหลังจากใช้จ่าย โดยมีวัตถุประสงค์ในการออมไว้เพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉินและเลือกใช้การออมผ่านบัญชีออมทรัพย์ จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ด้วยค่าสถิติ Chi-Square ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อาชีพ รายได้ และภาระหนี้ ต่อเดือนกับผลต่อความตั้งใจในการออมเงินมีความสัมพันธ์กัน นอกจากนี้การวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยตามวิธี Enter Regression ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อาชีพ รายได้ และภาระหนี้ ต่อเดือน ยังมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับผลต่อความตั้งใจในการออมเงิน ทั้งนี้ผลกระทบของสถานการณ์ Covid-19 ต่อความตั้งใจในการออมเงินมีความสัมพันธ์กับระดับทักษะทางการเงินในทิศทางแปรผกผัน หากมีระดับทักษะทางการเงินมากก็จะมีผลต่อความตั้งใจในการออมน้อยลง

คำสำคัญ : ความตั้งใจในการออม, ระดับทักษะทางการเงิน, Covid-19

นางสาวอัจจิมาธร อมรสินทร์

Abstract

Independent Study Title	A Study on the Impact of Covid-19 on the Saving Intention of Residents in UbonRatchathani Province.
Author	Miss Atjimathorn Amonsin
Degree	Master of Business Administration
University	Faculty of Business Administration Ramkhamhaeng University
Independent Study Advisor	Associate Professor Dr. Krittiya Yongvanich
Academic Year	2020

The objectives of this research were 1) To analyze the impact of the Covid-19 situation on saving behavior. 2) To study the relationship between financial skill level factors and personal factors and saving intention. The data were collected from 405 samples using the data collection tool was questionnaire and data were collected for analysis by using statistics, Frequency, Percentage, Regression and Chi-Square Test.

From a sample of 405 people who responded to questionnaire to Study on the Impact of Covid-19 on the Saving Intention of Residents in Ubon Ratchathani Province. The most of the respondents having occupation civil servants, state enterprise employees and most of them earning 10,001-20,000 bath. Most of the respondents had no debt burden.

The study found that the majority of the population the Covid-19 situation, had an impact on saving. In which savings are allocated by savings after spending. With the purpose of saving for emergency spending and use the savings through a savings account. The results of Chi-Square test show that there is a significant correlation between financial skill level factors and personal factors and saving intention. In addition, the regression analysis showed personal factors correlate in the same direction as a saving intention. On the other hand, The impact of the Covid-19 situation on saving intentions is inversely related to the financial skill level. If the higher the financial skill level, the less impact on saving intent.

Keywords : Saving Intention, Financial skill level, Covid-19

บทนำ

ปัจจุบันมีการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โรคCovid-19 ทั่วโลก ซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจ และสังคม การแพร่ระบาดของไวรัสดังกล่าวสามารถแพร่ระบาดได้ระหว่างบุคคลในช่วงที่มีการสัมผัสใกล้ชิดเป็นหลัก โดยวิธีในการป้องกันคือ การเว้นระยะห่างทางกาย การหมั่นล้างมือ รวมไปถึงการสวมหน้ากากอนามัยเพื่อป้องกันการสัมผัสน้ำลายหรือละอองเสมหะขนาดเล็ก การแพร่ระบาดทำให้ผู้คนไม่สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติ ซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดวิกฤตต่างๆตามมาโดยเฉพาะวิกฤตทางเศรษฐกิจ การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา2019 ทำให้เกิดการถดถอยของภาวะเศรษฐกิจโลก รวมไปถึงเศรษฐกิจในประเทศไทย

ทั้งนี้การออมที่มีประสิทธิภาพนั้นมาจากปัจจัยหลายด้านด้วยกัน เช่น ด้านทัศนคติการเงินส่วนบุคคล ด้านการวางแผนทางการเงิน และด้านความรู้หรือทักษะทางการเงิน เป็นต้น การออมในภาคส่วนต่างๆล้วนเป็นเครื่องบ่งชี้สถานะความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็นการออมในภาคครัวเรือนที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการวางแผนด้านการเงินของประชาชน การออมในภาคธุรกิจสะท้อนถึงความสามารถของผู้บริหารในการสร้างความมั่นคงและสภาพคล่องให้กิจการ รวมไปถึงการออมของภาครัฐที่เป็นสิ่งชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านการเงินของรัฐเอง

ดังนั้น ในสถานการณ์Covid-19การออมจึงเป็นเรื่องที่ควรให้ความสำคัญ ประชาชนและภาคธุรกิจจำนวนมากที่ได้รับผลกระทบด้านการเงินจากสถานการณ์ดังกล่าว จะได้ตระหนักถึงความสำคัญของการออมที่จะสะท้อนถึงคุณภาพชีวิต และเสถียรภาพทางเศรษฐกิจในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของสถานการณ์Covid-19ต่อพฤติกรรมในการออมเงิน
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านระดับทักษะทางการเงิน และปัจจัยส่วนบุคคล กับ ความตั้งใจในการออมเงิน

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ

- ระดับทักษะทางการเงิน
- ปัจจัยส่วนบุคคล

1. อาชีพ
2. รายได้
3. ภาระหนี้ต่อเดือน

ตัวแปรตาม

ผลกระทบของสถานการณ์ Covid-19 ต่อความตั้งใจในการออมเงินของประชากรในจังหวัดอุบลราชธานี

ขอบเขตด้านประชากร

ผู้ที่อยู่อาศัย ทำงาน หรือกำลังศึกษาอยู่ในจังหวัดอุบลราชธานี เป็นผู้ใช้บริการธนาคารพาณิชย์และธนาคารเฉพาะกิจของรัฐในจังหวัดอุบลราชธานีจำนวน 405 คน

ขอบเขตด้านเวลา

- ในการวิจัยครั้งนี้ทำการวิจัยและเก็บข้อมูลในช่วงระหว่างเดือน ตุลาคม – พฤศจิกายน 2563

ขอบเขตด้านพื้นที่

- พื้นที่ในการศึกษาคือ พื้นที่ในจังหวัดอุบลราชธานี

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทักษะทางการเงิน (Financial Literacy) มีการให้คำจำกัดความที่หลากหลายและแตกต่างกันออกไป ไม่ว่าจะเป็น การรวมเอาความตระหนักรู้ทางการเงิน ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ทักษะคิด รวมถึงพฤติกรรมทางการเงินที่สำคัญเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อที่บุคคลจะสามารถทำการตัดสินใจทางการเงินได้ อันจะส่งผลให้บุคคลบรรลุเป้าหมายการอยู่ดีกินดีทางการเงิน (Financial Well-Being) ได้ในท้ายที่สุด (Atkinson and Messy ,2012)

Hallman and Rosenbloom (2000,อ้างถึงใน รัชนิกร วงศ์จันทร์ 2555:6) ให้นิยามของการวางแผนการเงินส่วนบุคคลว่าเป็นกระบวนการประเมิน สรรค์สร้าง และนำแผนการเงินของแต่ละบุคคลไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายทางการเงินที่แต่ละบุคคลต้องการ ให้บรรลุภายใต้เงื่อนไขเฉพาะของแต่ละบุคคล

Louis Cheng (2009 , ,อ้างถึงใน รัชนิกร วงศ์จันทร์ 2555:6) ได้นิยามว่า เป็นกระบวนการประเมินความต้องการของบุคคล โดยครอบคลุมถึงเรื่องการวางแผนบริโภค การวางแผนภาษี การวางแผนประกันภัย การวางแผนการลงทุน การวางแผนเกษียณอายุ และการวางแผนมรดก โดยอาศัย 6 ขั้นตอนในการบรรลุเป้าหมายทางการเงินของบุคคล คือ การกำหนดเป้าหมาย การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำแผนการเงิน การปฏิบัติตามแผนการเงิน และการทบทวนและตรวจสอบแผนการเงิน

การออม คือ การออมทรัพย์ ซึ่งการออมทรัพย์ของผู้ออมจะมีความสัมพันธ์กันกับรายได้ที่สามารถใช้จ่ายได้เต็มจำนวนในส่วนนั้น และการบริโภคภาคครัวเรือน หลังจากผู้ออมได้รับรายได้มาแล้ว หลังจากนั้นนำไปจ่ายภาษีแล้วนั้นรายได้นี้จึงกลายเป็นรายได้ที่ผู้ออมสามารถนำไปใช้จ่ายได้จริง ผู้ออมจะบริหารรายได้นี้ไปใช้ในการบริโภคส่วนที่เหลือถึงเก็บออมไว้เป็นเงินสะสม เรียกการออมเงินส่วนที่เหลือนี้ว่า “การออมทรัพย์” (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง , 2546)

ทฤษฎีฟังก์ชันการบริโภค เป็นแนวคิดของเคนส์ (J. M. Keynes) จากการศึกษาของเคนส์พบว่า ในระยะสั้นๆปัจจัยที่สำคัญในการกำหนดการใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของบุคคล คือ รายได้สุทธิส่วนบุคคล (รายได้ที่ถูกหักจากภาษีต่างๆแล้ว) ทั้งนี้เพราะอุปนิสัยของคนหรือปัจจัยอื่นๆจะไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงในระยะสั้น นอกจากนี้การบริโภคกับรายได้ที่ใช้จ่ายได้ยังมีความสัมพันธ์กันไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อผู้บริโภคมีรายได้ที่ใช้จ่ายได้มากขึ้นการใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภคก็จะมากขึ้นด้วย ในทางตรงกันข้ามถ้าผู้บริโภคมีรายได้ที่ใช้จ่ายได้ลดลง การใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภคก็จะลดลงด้วย ดังนั้นKeynesจึงเขียนฟังก์ชันการบริโภคอย่างง่ายๆเป็นสมการเส้นตรง สมการที่เรียกว่าKeynesian consumption function ดังนี้ (ศรัณย์ วิสเพ็ญ , 2555)

Adam Smith เป็นนักเศรษฐศาสตร์ที่ได้สร้างทฤษฎีที่เกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค ซึ่งเป็นนักเศรษฐศาสตร์ในลักษณะแบบเก่า(classic) ที่ชี้ให้เห็นว่าผู้บริโภคจะซื้อและตัดสินใจซื้อสินค้าบนพื้นฐานของความมีเหตุผล เกี่ยวกับผลประโยชน์ของตนเอง และจะซื้อสินค้าด้วยแรงจูงใจในลักษณะที่ประหยัด ซึ่งแนวความคิดเหล่านี้มีข้อสมมติฐานว่า ผู้บริโภคจะพยายามใช้ทรัพยากรอันได้แก่ รายได้ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด เพื่อที่จะได้ตอบสนองความต้องการและความจำเป็นของผู้บริโภค ดังนั้นผู้บริโภคจึงต้องพยายามหาทางเลือก เพื่อที่จะตอบสนองความพอใจของตน ทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมผู้บริโภคประกอบไปด้วยทฤษฎีต่อไปนี้ (สมจิต ล้วนจำเริญ ,2554

วิธีการดำเนินการศึกษาวิจัย

ศึกษาผลกระทบของสถานการณ์ Covid-19 ต่อความตั้งใจในการออมเงินของประชากรในจังหวัดอุบลราชธานี เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล และขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลจะเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 กลุ่มประชากรเป้าหมาย

ประชากร (Population) ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ กลุ่มประชากรที่ผู้ที่อยู่อาศัย ทำงาน หรือกำลังศึกษาอยู่ในจังหวัดอุบลราชธานี เป็นผู้ที่ใช้บริการธนาคารพาณิชย์ และธนาคารเฉพาะกิจของรัฐในจังหวัดอุบลราชธานี

1.2 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ที่อยู่อาศัย ทำงาน หรือกำลังศึกษาอยู่ในจังหวัดอุบลราชธานี เป็นผู้ที่ใช้บริการธนาคารพาณิชย์และธนาคารเฉพาะกิจของรัฐในจังหวัดอุบลราชธานีซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถทราบจำนวนที่แน่นอน ทำให้การวิจัยในครั้งนี้ จะกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามกรณีที่ไม่ทราบประชากร โดยใช้สมมติฐานที่กำหนดว่าข้อมูลมีการกระจายตัวแบบปกติ (Normal Distribution) ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่าง โดยได้กำหนดระดับความแปรปรวนสูงสุด คือ $p = 0.5$ และ $q = 0.5$ ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% หรือ 0.95 และยอมรับความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างได้ 5% หรือ 0.05 ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จึงสามารถคำนวณได้จาก

$$n = \frac{z^2 pq}{e^2}$$

โดยที่ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

z = ค่าสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (มีค่าเท่ากับ 1.96)

p = โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์หรือสัดส่วนของคุณลักษณะที่สนใจในกลุ่มตัวอย่าง

q = โอกาสที่จะไม่เกิดเหตุการณ์เท่ากับ $1 - p$ ในกรณีของกลุ่มตัวอย่าง

e = ค่าเปอร์เซ็นต์ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้

เมื่อแทนค่า จะได้ว่า

$$= \frac{(1.96)^2(0.5)(1 - 0.5)}{(0.05)^2}$$

$$n = 384.16$$

ผลลัพธ์ที่ได้จะเห็นว่า ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมเท่ากับ 385 อย่างไรก็ตาม เพื่อป้องกันความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นจากการตอบแบบสอบถามไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจึงได้จัดทำแบบสอบถามสำหรับกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นอีก 5% รวมเป็นทั้งหมด 405 ตัวอย่าง เพื่อทำการการศึกษาผลกระทบต่อความตั้งใจในการออมเงินของผู้ใช้บริการธนาคารพาณิชย์และธนาคารเฉพาะกิจของรัฐในจังหวัดอุบลราชธานี จากสถานการณ์ Covid-19 โดยช่วงเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างคือระหว่างเดือน ตุลาคม ถึง พฤศจิกายน 2563

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
2. วิเคราะห์วัตถุประสงค์ของการศึกษา
3. นิยามตัวแปร กรอบแนวคิด เพื่อสร้างแบบสอบถาม
4. สร้างแบบสอบถามที่ครอบคลุมตัวแปร
5. นำเสนอแบบสอบถามปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา
6. ทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
7. ดำเนินการจัดเก็บข้อมูล
8. วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลของการศึกษาวิจัย
9. จัดทำรายงานการวิจัยและนำเสนอผลการศึกษาวิจัย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการ ศึกษาวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เรื่องศึกษาผลกระทบของสถานการณ์ Covid-19 ต่อความตั้งใจในการออมเงินของประชากรในจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ และภาระหนี้ต่อเดือนเป็นการตอบแบบสอบถามแบบปลายปิดโดยให้เลือกตอบคำตอบได้หนึ่งคำตอบในจำนวนตัวเลือกหลายตัวเลือก

ส่วนที่ 2 คำถามคัดกรอง และข้อมูลเกี่ยวกับความตั้งใจในการออม ผ่านบริการผลิตภัณฑ์เงินฝากธนาคารในสถานการณ์ Covid-19 โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List)

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามวัดระดับทักษะทางการเงินของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้ใช้คำถามตามแนวทางของธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ใช้ในการสำรวจระดับทักษะทางการเงินของคนไทย ในปี 2556 ร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ โดยคำถามมีทั้งแบบให้เลือกคำตอบจากที่กำหนดให้ (Check List) แบบเติมคำตอบ (Completion)

4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 โดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

(1) ศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวคิด จากเอกสาร หนังสือ เว็บไซต์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

(2) ประเมินความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามที่สร้าง ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านงานวิจัยให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะ จากนั้นจึงนำข้อเสนอแนะที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไข

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ศึกษาจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ใช้บริการผลิตภัณฑ์เงินฝากของธนาคารพาณิชย์และธนาคารเฉพาะกิจของรัฐ โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามออนไลน์ผ่านทาง Social Network และแจกแบบสอบถามในเขตอำเภอเมืองอุบลราชธานี ตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึง พฤศจิกายน 2563

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาดำเนินการดังนี้

1. ทำการตรวจสอบข้อมูลของแบบสอบถามความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างและทำการแยกแบบสอบถามที่คำตอบที่ไม่สมบูรณ์ออก

2. นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบข้อมูลเรียบร้อยแล้วมาประมวลผลด้วยในระบบ

SPSS

ในขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัย จะใช้สถิติเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจะต้องเลือกใช้สถิติที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ลักษณะของข้อมูล และวัตถุประสงค์ในการใช้ข้อมูลนั้น ๆ ซึ่งจะทำให้ผลการวิจัยมีความถูกต้องมีคุณภาพและเป็นที่น่าเชื่อถือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยนี้ แบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน คือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่ม ตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรซึ่งสามารถนำผลการวิเคราะห์นั้นไปสรุป อ้างอิงประชากร โดยใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น สถิติเชิงอนุมานประกอบด้วย การประมาณค่าและการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้เครื่องมือทางสถิติ สมการ Regression และ Chi-Square Test

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

จากกลุ่มตัวอย่าง 405 คน ที่ตอบแบบสอบถามการศึกษาผลกระทบของสถานการณ์ Covid-19 ต่อความตั้งใจในการออมเงินของประชากรในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากประกอบอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ และส่วนใหญ่มีรายได้ที่ระดับ 10,001 – 20,000 บาท ในส่วนของภาระหนี้ต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีภาระหนี้

2. ข้อมูลเกี่ยวกับความตั้งใจในการออม

จากผู้ตอบแบบสอบถาม 405 คน ส่วนใหญ่สถานการณ์ Covid-19 มีผลต่อการออมเงิน นอกจากนี้คนส่วนมากมีการจัดสรรเงินออมโดยออมหลังจากใช้จ่าย มีวัตถุประสงค์ในการออมไว้เพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน และเลือกใช้การออมผ่านบัญชีออมทรัพย์

3. ข้อมูลเกี่ยวกับระดับทักษะทางการเงิน

จากกลุ่มตัวอย่าง 405 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามตอบผิดมากที่สุดในการคิดดอกเบี้ยทบต้น และทักษะทางการเงินเกี่ยวกับอัตราเงินเฟ้อ จากแบบสอบถามส่วนของระดับทักษะทางการเงินผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบถูก 3 ใน 5 ข้อ แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับทักษะทางการเงินที่ค่อนข้างสูง

4. ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

จากการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อาชีพ รายได้ และภาระหนี้ต่อเดือน สถานการณ์ Covid-19 มีผลต่อความตั้งใจในการออมเงินของประชากรในจังหวัดอุบลราชธานี โดยผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับผลต่อความตั้งใจในการออมเงินมีความสัมพันธ์กัน ด้วยค่าสถิติ Chi-Square โดยอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ไม่มีผลต่อความตั้งใจในการออมเงินจากสถานการณ์ Covid-19 มากที่สุด ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อเดือนกับผลิตภัณฑ์การออม ด้วยค่าสถิติ Chi-Square พบว่ามีความสัมพันธ์กัน โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท ออมเงินผ่านบัญชีเงินฝากออมทรัพย์มากที่สุด และผู้ที่รายได้มากกว่า 30,001 บาท มีการออมเงินในกองทุนรวมมากที่สุด ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างภาระหนี้ต่อเดือนกับวัตถุประสงค์ในการออมด้วยค่าสถิติ Chi-Square พบว่า มีความสัมพันธ์กันโดยผู้ที่ไม่มีภาระหนี้มีการออมเงินเพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉินมากที่สุด และผู้ที่มีภาระหนี้มากกว่า 30,001 บาท มีการออมเงินเพื่อเก็บกำไรสูงที่สุด

นอกจากนี้การวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยตามวิธี Enter Regression ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อาชีพ รายได้ และภาระหนี้ต่อเดือน ยังมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับผลต่อความตั้งใจในการออมเงิน ทั้งนี้ผลกระทบของสถานการณ์ Covid-19 ต่อความตั้งใจในการออมเงินมีความสัมพันธ์กับระดับทักษะทางการเงินในทิศทางแปรผกผัน หากมีระดับทักษะทางการเงินมากก็จะมีผลต่อความตั้งใจในการออมน้อยลง

ข้อเสนอแนะ

ภาครัฐควรรีความสำคัญแก่การออมมากขึ้น จากสถานการณ์ Co-vid19 ทำให้เห็นแล้วว่าประชาชนส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบด้านการเงินซึ่งหากประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการออมเงินก็จะมีการสำรองเงินไว้ใช้จ่ายยามฉุกเฉิน หรือสามารถดำรงชีพอยู่ได้ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ดังนั้นจึงควรการสนับสนุนให้มีการให้เผยแพร่ความรู้พื้นฐานด้านการเงิน การเข้าถึงผลิตภัณฑ์การเงินที่หลากหลาย และผลตอบแทนที่เหมาะสมใน

แต่ละอาชีพ รายได้ และภาระหนี้ของแต่ละบุคคล เพื่อให้เกิดความเสียหายน้อยที่สุดเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่คาดไม่ถึง

สถาบันการเงินควรมีการให้ความรู้ทางการเงินควบคู่ไปกับการนำเสนอขายผลิตภัณฑ์ โดยการนำเสนอขายผลิตภัณฑ์นั้นต้องสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคลนั้นๆ อีกทั้งสถาบันการเงินควรมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินอย่างสม่ำเสมอเพื่อกระตุ้นการออมของผู้ที่ใช้บริการรวมถึงการอำนวยความสะดวกในการบริการไม่ว่าจะเป็นช่องทางทางการเงินหรือการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและผลประโยชน์เงื่อนไขการใช้ผลิตภัณฑ์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับการงานวิจัยในครั้งต่อไป ผู้วิจัยอาจพิจารณาการสุ่มตัวอย่างในวิธีอื่นที่ทำให้เกิดการกระจายตัวของข้อมูล รวมถึงการวิจัยเชิงคุณภาพร่วมด้วย และควรมีการแบ่งผู้ตอบแบบสอบถามตามการใช้บริการเป็นธนาคารพาณิชย์และธนาคารเฉพาะกิจของรัฐ เพื่อ Focus Group ให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงตรงและถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

บรรณานุกรม

นเรศ หนองใหญ่ . (2560). “ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของประชาชนในเขตพื้นที่เมืองพัทยา จังหวัด ชลบุรี” งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

วิศกรณ์ คีรีวรรณ. (2558). “ศึกษาการวัดระดับทักษะทางการเงินกับการมีส่วนร่วมในตลาดทุน” หลักสูตรเศรษฐศาสตร์การเงิน คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2563). จัดพอร์ตลงทุนตามวัย. ค้นเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2563, https://www.set.or.th/set/education/html.do?innerMenuId=20&name=decode_manage_invest_36.

รัชนีกร วงศ์จันทร์. (2555). **การบริหารการเงินส่วนบุคคล**. พิมพ์ครั้งที่2. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.

ศรัณย์ วิสเพ็ญ. (2555). **เศรษฐศาสตร์มหภาค**. พิมพ์ครั้งที่1. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

ศิวัช กรุณาเพ็ญ. (2560). “ ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมและพฤติกรรมการออมของคน Gen Y” การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สมาคมบริษัทจัดการลงทุน AIMC. (2563). **การออมและการลงทุน**. ค้นเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2563, จาก <http://ns3.aimc.or.th/web/> .

สมจิต ล้วนจำเริญ. (2554). **พฤติกรรมผู้บริโภค**. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2561). **การออมภาคครัวเรือนของไทย**. ค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2563, จาก <http://www.nso.go.th/sites/2014/DocLip13/ด้านสังคม/สาขารายได้/การออมภาคครัวเรือน>.

สำนักนโยบายการออมและการลงทุน สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. (2546). ค้นเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2564, จาก http://www2.fpo.go.th/S-I/ECO_New.php?Language=Thai